

De Poemp

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT HEEMKRING DAVIDSFONDS NIJLEN

NUMMER 105 □ 10-11-12/2020 □ P309458 □ AK 2560 NIJLEN1

BROECHEM - 20 FEBRUARI 2017 - HET IS NOG WINTER, MAAR DE SNEEUWKLOKJES KOMEN AL TUSSEN HET GRAS TEVOORSCHIJN (FOTO JEANNINE THYS)

De Sneeuwkllok

De sneeuwkllok in het gras,
de vogelbende luidruchtig naderend
uit het onbekende,
in bloei de hazelaar van Hadewych
zijn tekens en signalen van de lente.

Lente

De vlokjes speels opvérend van de grond
in een losbandig dwarrelend verbond
dat, nauw gesloten weer wordt onderbroken,
vallen als manna in mijn open mond.

Anton Van Wilderode - Bundel Buitengaats

Woord Vooraf

Beter na Corona?

De afschuwelijke gevolgen van Corona brengen mensen op een hoopvolle manier tot samenwerking, schreven wij al in Poemp 104. "Meegedeeld", het tijdschrift van Broederlijk Delen, stelt in zijn jongste nummer de vraag of het echt beter wordt na Corona. Tijdens een webgesprek van Broederlijk Delen kwam 83% van de deelnemers tot het besluit dat de epidemie onze mening zal veranderen, maar dat het nog "even" wachten is op de echte verandering (*). In dit internetgesprek kwamen onder meer volgende punten aan bod:

- Hoog op de postcorona agenda staat de nood aan investeringen in de voedselzekerheid.

- "Normaal" was bezig een burn-out te bezorgen aan heel veel mensen en aan onze planeet. Dit moment moet aangegrepen worden om dingen te veranderen. Je zou twee vliegen in één klap kunnen slaan: het risico op pandemieën verkleinen en milieuproblemen helpen oplossen!
- Als je echt grondig het systeem wil aanpassen, kan je dat niet doen vanuit één land. Als we de toestand in Latijns-Amerika willen veranderen bijvoorbeeld, dan moeten we dit ook doen in Europa.
- Europa heeft extra budgetten vrijgemaakt voor solidariteit. Het is positief dat die solidariteit op gang komt. In het begin van de crisis was die ver te zoeken. We zitten echt wel op een kantelmoment. Het kan de goede kant uitgaan, maar de crisis kan ook gerecupereerd worden door elites en machthebbers.

Gelukkig nieuwjaar!

Als we nu terugkijken op 2020, dan zien we een onwerkelijk jaar. Toch worden onze dorpen niet voor de eerste keer door een epidemie getroffen. Denk maar aan de pest die in 16de eeuw, de eeuw van keizer Karel en heks Cathelyne Van den Bulcke, onschuldige en hardwerkende mensen trof. We hopen met u dat de wereld vlug en definitief van Corona bevrijd wordt. Daar moeten we met zijn allen kordaat aan werken. Moge 2021 veel nieuwe herinneringen brengen om te koesteren en vooral veel warmte om ons heen. Gelukkig nieuwjaar!

Walter Caethoven.

(*). Zie "Meegedeeld", het supportersmagazine van Broederlijk Delen september, oktober, november 2020. Meer vind je ook op www.youtube.com/broederlijkdelen/playlists

Lezers schrijven

Ik wil niet terug naar vroeger

Corona. Dat het maar snel voorbij is, ja dat wens ik ook. Maar volledig terug zoals ervoor, dat zou me teleurstellen. De wereld kreunt en kraakt nu de gevolgen van onze grenzeloosheid bloot gelegd worden. We zijn op pauze gezet. Maar gebruiken wij deze pauze om er met zijn allen iets beters van te maken. Een wereld in balans. Geen eeuwig presteren, geen hebzucht. Een wereld waar de juiste keuze makkelijker is en de verleiding naar achterpoortjes verdwijnt. Waar eco de manier van leven is. Waar ook zorg wordt onderwezen en gehonoreerd en elk talent een plaats krijgt. Waar minder vrijheid plaats maakt voor respect. We zijn met zoveel en willen alles en steeds meer. Verander! Dit kan een nieuwe kans zijn, na Corona!

Goede Caethoven.

Kruiskensberg, eeuwenoud

Het geschreven verhaal van Kruiskensberg begint in 1260. Een legende vertelt ons dat er in de 13de eeuw een herder van een hardnekkige koorts genas bij het drinken uit een bron op “het Kruiske”. Door goede en kwade dagen loopt de geschiedenis van wat een bedevaartsoord werd, samen met de geschiedenis van Bevel.

In de 16de eeuw deed pastoor Libbosch een poging om enkele “miraculeuze” genezingen aan de aloude bron te laten erkennen door de kerk. Tevergeefs. Die bron viel einde 17de eeuw droog. De pastoor liet daarom nabij de wonderbare bron vijf putjes graven... die tot op vandaag stand houden. Pas in 1861 werd de huidige kapel gebouwd. De schenkingen van een groot ijzeren kruis en, einde 19de eeuw, van een kruisweg brachten een ware heropbloei van het bedevaartsoord. Op het einde van de 19de eeuw was de volkstoeloop naar de

Kruisberg op Goede Vrijdag zo groot dat het ervan moest komen: marktkramers sloegen er hun tenten op en “Kruiskensmarkt” werd een feit. Geen eendagsvlieg, maar een blijver: ze is er nog in de 20ste eeuw.

Met een beetje gezond verstand kunnen echter niet alle geplogenheden van de “merkt” devoot goedgekeurd worden. Lezer Kris Van Brandt, zoon van ons overleden redactielid Mitte Houben, wees ons op een merkwaardige bijdrage in “Het Laatste Nieuws” van 28 maart 1894. Dat dagblad brengt het verhaal van een half dozijn “vieze krawaten en vrijzinnige kerels” die Kruiskensbergmerkt dat jaar beleefden. Hun vrolijke verhaal met een eigen kijk op de “merkt” volgt hierna. Dank voor de tip, Kris Van Brandt!

Meer over Kruiskensberg als bedevaartsoord vindt de lezer onder meer in De Poemp nr 66, blz. 8, 9 en 10 (Walter Caethoven).

Kruiskensbergmerkt in 1894

In de paaschweek moet men zich met godvruchtige praktijken bezighouden. 't Is daarom dan ook, dat wij op goeien vrijdag in alle eer en deugd, eene bedevaart hebben ondernomen, waarvan wij aan onze getrouwe lezers de bijzonderste lotgevallen willen mededeelen. Op die manier kunnen zij deelachtig worden aan de talrijke gratiën, aflaten en voorspraken door het Laatste Nieuws op dien vromen pelgrimstocht bekomen en deftig verdiend.

Kruiskensbergmerkt, begin vorige eeuw.

Met een half dozijn charmante vrienden - vieze krawaten en vrijzinnige kerels in den hoogsten graad - 's morgens om half zeven per voituur uit Antwerpen vertrokken, kwamen wij over Ouden God, Lier, Berlaar en Hellebrug rond elf ure op de wijd en zijd vermaarde jaarmarkt van Kruiskensberg aangestoten.

De markt

Een steenweg met twee aardewegen in driehoek gelegen en dat alles met dichte mastenbossen omgeven - ziedaar de plaats, waar jaarlijks op Goede Vrijdag eene overgrootte en drukbezochte markt wordt gehouden.

Geen enkel huis in 't ronde. Honderden kramen met ellegoed, aarden en ijzeren pottenwerk, snoeperij, klakken, schoenen, smoutebollen, vlaaien, wafels, haring, roode en witte plantkoolen, appelsienen, vijgen, ge-

wijde voorwerpen, enz. enz. ; tandentrekkers, schamoteurs, liedjeszangers, waarzegsters, mannen van keerskenschiet; roepers van "zes Liersche vlaaien aan vijf cens, drij voor nen halven sou!", Joden die met brillen, haar- en doekspelden, oorbellen, portemonnaies, medalliekes leuren en met de rest; kooplieden in jonge discipeltjes van den heiligen Antonius, alias schreuwende en knorrende verkskens; bier- en geneverschenkers in 't genipt - en dan zoover de drij wegen reiken duizenden en duizenden lawaaiende en sakkerende boeren, vrijende en taterende boerinnkens, lachende, roepende en vechtende kinderen - stelt u dat al te zamen voor de geest, en dan hebt gij ten naaste bij een gedacht van Kruiskensbergmerkt.

De kapel en 't kruisbeeld

Rechts van de steenweg op eenen heuvel ontwaart men de kapel, waar de geloovige christenen van tien, >

Op de kaart Capitaine van 1808 staat de "H. Cruys Bergh" zorgvuldig aangeduid.

> twintig omliggende gemeenten komen bidden, offeren en bedevaarten, ten einde van de koorts bevrijd te blijven of om van alle soorten van kwalen verlost te worden. Volstrekt geene aardigheid aan deze kapel; net als de kapellekens van andere begankenisplaatsen met heiligen, schilderijtjes, brandende kaarsen, vliegende engelen - precies danseuskens - geofferde herten, beenen, ogen, en anderen klinkklank opgevuld. De offerblok, misschien zoo groot als de coffre-fort der celebros van Leuven, trekt bijzonderlijk de aandacht. Vóór de kapel staat een kolossaal arduinen kruis, minstens zes à acht meters hoog, met Lieven Heer, kronkelend serpent en toebehoorten. Op 't voetstuk lezen wij : "Uit liefde voor Jezus-Christus heeft de weledele Heer Legrelle Florentinus dit kruis opgericht in het jaar 1864."

De mirakuleuze puttekens

Op de helling van het kleine bergsken, langs de zijde van het bosch, ziet men vijf steenen puttekens, de opening gelijk met den grond, omtrent een meter diep en tot op de helft van de hoogte met een vuil, geelgroen en walgelijk water gevuld. Het mirakuleuze aan die puttekens is nu juist hierin gelegen : dat ze winter en zomer, bij droog en bij nat weder altijd juist halfvol blijven! Zoo vertelde ons een pachter heel naïef weg en dat wisten wij al van over jaren, want wij zijn in de paragen (streek, beurt) ergens geboren.

De begankenis

Om de bedevaart nu volgens de regelen, voorschriften en gebruiken der wonderbare begankenisplaats af te ronden, moet men :

- a) Driemaal biddende rond de kapel gaan;
- b) Telkens in de kapel een Onzevader en een Weesgegroet prevelen en niet vergeten iets in den offerblok te steken;
- c) Op de knieën, met de armen in de hoogte rond het kruis kruipen en op de bidbank komen knielen;

d) eindelijk, aan al de puttekens eens van 't water gaan proeven. Wil men bij dat alles nog een krachtiger middel aanwenden dan neemt men zijnen kouseband, eenen reepel van kiel, vest of onderbroek, en knoopt die altijd biddend, aan het tralievenster der kapel... en bindt zoo zeker en vast de koorts af !!!

We noodigden onze Antwerpsche spitsbroeders herhaaldelijk uit ook op die manier hunne devotie af te leggen, maar, verstokte geuzen als ze waren, wilden ze aan onze invitatie geen gehoor geven en bevredigden zich met steeds toenemende verbazing de belachelijke en domme commedia na te zien, welke daar door ongelukkige, bekrompene en fanatieke lamlummels wordt afgespeeld. Wat ze niet gelooven wilden, wanneer wij het hun vroeger bij gelegenheid vertelden, moesten ze nu wel voor klinkende waarheid aannemen, daar zij het de visu konden bestatigen.

Het puttekenslakken

Niets vieslijker, niets smeriger kan men zich inbeelden dan het walgelijke lakken, drinken, smodderen en plodderen aan de vijf mirakuleuze puttekens van Kruiskensbergmerkt.

Zulke vuile gebruiken grenzen aan het ongeloofelijke en toch zijn zij de zuivere waarheid. Een vader met zijne kinderen, eene moeder met hare dochters, boeren en boerinnen ondereen zetten zich op de knieën rond het eerste putteken. Iemand uit de hoop bukt zich, dompelt eenen stok in 't stinkende water en laat één voor één al de zijnen den stok aflikken!

Eenigen doppen er hunnen paternoster in, anderen scheppen er met de klak of de hand een mondsvol uit en wij hebben zelfs eene boerin gezien, die haren kouseband loshaakte, hem in 't parfumeriewater liet afzakken en hem heel smakelijk en lekkerend uitzoog!

Enfin, kort en goed, het is ongehoord, de stommiteiten, welke men daar ziet gebeuren.

Het walgt u letterlijk en de maag dreigt zich om te keren als men die vuile praktijken - onder pretekst van religie - aandachtig gadeslaat.

Wat verwonderlijk mag genoemd worden : geen enkel klerikale kasteelheer, geene enkele nobele dame, geen enkele paap of non komt er proeven aan het mirakuleuze water ; die slimmerikken laten het puttekenslikken over aan den kleinen garnaal, alias vulgum pecus of de onnoozelen van geest.

Woeste(*) en zijn aanhang gaan wel bedevaarten naar Lourdes op de malsche kussens van een eerste klas en in een specialen trein. Wij geven den groenen paus den raad ook eens naar Kruiskensberg te trekken en er benevens den eersten den besten fanatieke kinkel aan 't smerige water van de mirakuleuze puttekens te proeven. Heel de wereld zou er komen naar kijken, indien die groote katholieke meneer zulk voorbeeld wilde geven.

Een laatste woord

Na afloop onzer begankenis zijn wij op zoek gegaan om ergens een fatsoenlijk stuk eten tussen de tanden te krijgen. Dat heeft heel wat moeite gekost - 't was immers goeien vrijdag - tot we eindelijk eene brave ziel aangetroffen hebben, die er geen bezwaar in zag ons op hesp met eieren met nog eieren en hesp daarover te vergasten. En, 't is misschien niet schoon uit de biecht te klappen, maar uw hongerige dienaar en zijne niet min beluste vrienden hebben dezen verboden kost smakelijk en zonder complimenten naar binnen geëxpedieerd.

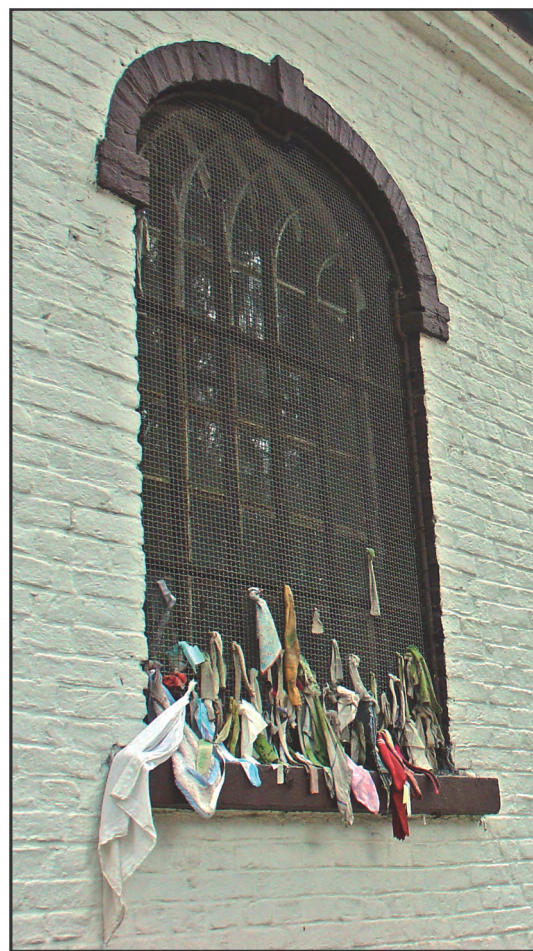
Na bedrijving dezer grove doodzonde klonk het van : "rij op, koetsier!" en keerden we berouwvol terug naar Antwerpen, waar we rond 9 ure zonder gebroken armen of beenen, heelhuids, frisch en gezond arriveerden. De bedevaart naar Kruiskensbergmerkt op goeien vrijdag weze aan alle goede geloovigen warm aanbevolen - ziedaar onze penitentie.

(Zweepmans) (**)

Bron : Het Laatste Nieuws, 28 maart 1894

(*) Charles Woeste (Brussel 1837 – Elsene 1922) : leider van de conservatieve katholieken

(**) Julius Hoste : sinds 1868 uitgever van het weekblad De Zweep. In 1888 stichter van Het Laatste Nieuws, Vlaamse liberale massakrant. °1848 in Tielt en + Brussel 1933. Vlaams schrijver en journalist.

Gaat het om het afbinden van koorts of het afsmecken van een goed lief? Bijgaande foto van een met gedenk-mij linnen versierd raam van het kapelletje op Kruiskensberg te Bevel werd in 2008 genomen. (Archief De Poemp)

Bedevaartvaantje van Kruiskensberg Bevel

Het Zwart Water te Nijlen in de eerste helft van vorige eeuw

Uit de kronieken van de familie Quaeyhaegens, bewerkt door Philippe Van den Eynde

De familie Quaeyhaegens is afkomstig uit Lier in de Kempen. Guillaume Quaeyhaegens was een welvarende makelaar in granen, maar had veel heimwee naar zijn Kempen. Daarom kocht hij een buitenverblijf niet ver van zijn geboortestad Lier. Guillaume was de broer van Gerard, de eerste voorzitter van voetbalclub Lierse.

Het domein was 25 hectare groot en gevestigd rond het ven Zwart Water te Nijlen. Een oud jachtpaviljoen, de Blauwhoeve, was omringd door boomgaarden en bos. Vanuit Nijlen reden we over een hobbelige kasseiweg richting Herenthout tot aan de hoogspanningspost en een Mariabeeldje in een kapelletje, opgehangen aan een boom. Een verharde zandweg vertelde ons dat we bij het Zwart Water waren aangekomen. Deze weg leidde naar het huis van de boswachter, landbouwer en doel, die een geweer bezat, teken van zijn gezag. Ik heb er twee gekend. Eerst Louis, een echte natuurkenner die alles van de Kempen wist. Zijn echtgenote kon stuipen genezen door handoplegging. Omdat hij met de bezetter gecollaboreerd had, moest hij het domein verlaten na de oorlog. Zijn opvolger was Gust met de pijp in de mond en zijn hond, die hem overal volgde. Na het boerde-

rijtje volgde de gele weg, die naar de huizen leidde.

Guillaume was gehuwd met Marie Van Kan uit Deinze. Zij hadden 3 kinderen: Henri, Frans en Mariette. Henri en Frans huwden 2 zussen: Yvonne en Marcelle Herfurth. Mariette huwde Marcel Lefebvre.

Doordat de familie uitbreidde, werd de Blauwhoeve te klein en werd er in de jaren 30 een nieuw huis op het domein gebouwd, het Withuis. Dit Withuis bezat een buitenge- woon uitzicht op de omliggende

Het Wit Huis

weiden. Via de arduinen treden kwamen we op een groot terras, waar de grootvaders hun middag-dutje hielden. Het gelijkvloers was wijd, de eerste verdieping telde een 5-tal slaapkamers, een badkamer en een berging. In het Withuis woon- den de ouders met de dochter.

Een 500 meter verder was de Blauwhoeve. Door de schuren aan het huis toe te voegen en om te bouwen werd het jachtpaviljoen omgevormd tot een hoeveachtige vakantiewoning. Ieder raam bezat luiken. De verdieping bezat een 10- tal slaapkamers, verdeeld over een lange gang. Op het einde was een kleine kamer met een trap naar de boomgaard. Het park en de omlig- gende bossen boden ons toen een veilige speelplaats. Huishoudsters letten op onze kleine wereld en be- zorgden ons talrijke boterhammen

Blauw Hoeve

met Luikse stroop. Het park was onze favoriete plek. Wanneer onze ouders bezoek ontvingen, mochten we pas naar huis terugkeren als de klok luidde.

Mei 1940 vluchtten we naar Bretagne. Toen ook Frankrijk bezet werd, keerden we terug naar Nijlen. Het Zwart Water was een oase van rust in deze woelige tijden. Trein en fiets vervingen de auto's. Mijn grootouders en andere gasten lieten zich vanuit Nijlen door de brouwer naar het domein brengen. Dit gebeurde met paard en kar.

Landbouwers probeerden zo veel mogelijk opgeëiste goederen aan de bezetter te onttrekken, waarmee er een bloeiende zwarte markt ontstond. Iedere ochtend vertrokken we per fiets op melkronde. Met onze moeders trokken we van boerderij naar boerderij. Ik herinner mij een

tante die gedurende uren melk zat te karnen om boter te krijgen. Zonder resultaat echter. Hoewel we de volle prijs hadden betaald, was de melk meestal reeds ontroomd.

Mijn oom begon tabak te kweken. Het was een uitbundige oogst. De kinderen moesten de bladeren aan draden ophangen en de zolder van het Wit Huis werd een droogrek. Het resultaat beantwoordde niet aan de verwachtingen, want het experiment werd niet herhaald.

Voedsel was een dagelijkse bekommernis. Een moestuin werd aangelegd. Boontjes en slaatjes waren dagelijkse kost. De kinderen werd het zwijgen opgelegd, want een verkeerd woord kon ernstige gevolgen hebben voor heel de familie.

Dag en nacht overvlogen geallieerde vliegtuigen ons domein rich-

ting Duitsland. 's Nachts zochten grote schijnwerpers het luchtruim af naar deze luchtschepen. Dit was indrukwekkend. Het feit dat deze piloten hun leven waagden om ons te bevrijden van de onderdrukker verdiende ons respect. Groot was de angst en verwondering van onze ouders, toen ze op een ochtend een van deze vliegeniers uitgestrekt op een bank voor het Withuis vonden. Hij was gewond geraakt toen zijn toestel de vorige avond in de buurt neergeschoten was.

Wat te doen? Onze toenmalige boswachter collaboreerde en het feit dat de kinderen de piloot hadden gezien maakte het onmogelijk hem te verbergen en via de vluchtwegen van de weerstand terug naar Engeland te sturen. Een bevriende weerstander gaf ons de raad hem aan te geven. Duitsers kwamen hem halen; dit was een zwarte dag in het leven van onze ouders.

Het wachtwoord voor vlees was "Poupouya". We waren zeer wantrouwig, want, als men betrapt werd, vielen er zeer zware boetes en mogelijk zelfs gevangenisstraffen. We werden bevoorrad door een dame die de controles passeerde door de goederen in haar onderbroek te verstoppert. Ik hoor u al vragen: "En de hygiëne?" In die tijd was het belangrijkste eten op het bord te krijgen.

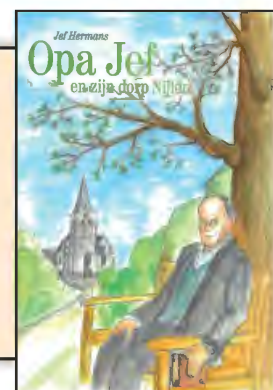
Bij het overlijden van de stamvader werd het onderhoud van het domein te veel voor zijn echtgenote. Zij verkocht het begin jaren 60 van vorige eeuw.

Het jongste boek van Jef Hermans is ondertussen onder de titel "Opa Jef en zijn dorp Nijlen" verschenen. Het werd een vlot lezend boek dat elke Poemlezer zal aanspreken.

Voor 20 € wordt uw exemplaar thuis besteld.

Mail naar fb500909@skynet.be

of bel op het nummer **03.411.02.78** van Jef Hermans.

Klasfoto

genomen Pasen 1946 in de school bij de Zusters Calasanz, Nonnenstraat Nijlen. De leerlingen moesten allemaal een leeg geblazen kippenei meebrengen dat dan door ons in met sterk papier gemaakte (soms met de hulp van zuster Liboria) karretjes werd geplaatst. En fier dat we waren!!!

Namen van de 38 leerlingen, van links naar rechts en van voren naar achteren:

1ste rij: Jozef Deliën / Jules Bogemans / Walter Nelis / Michel Anthonis / Eduard Luyten / Anton Verreet/
Onbekend / Jos Notelaers.

2de rij: René De Pooter / ? Embrechts / Robert Gilis / Paul Lieckens / Constant Wellens / onbekend /
Alfons Van Calster / Jos Thys.

3de rij: onbekend / Denis De Ryck / Roger De Kinder / Walter Caethoven / onbekend / Louis Smits /
Staf Keirsmakers / onbekend.

4de rij: Verheyen Herman / Urbain Guy / Herman Steylaerts / Frans Engelen / Fons Verstreepen / onbekend /
onbekend / Marcel Smets.

5de rij: Louis Thijs/ onbekend / onbekend / ? / Wuyts Jef Frans Dielens / onbekend / onbekend.

1945:

38 vierjarige Nijlense jongetjes gaan naar hun eerste papschoolklas!

In de herfst van 1945, bij het begin van het nieuwe schooljaar, werden wij, 38 nieuwe schooljongens, door hun moeder of ander familielid naar de speelplaats van de school van de Calasanz Zusters gebracht. Zuster Liboria zou onze eerste lerares worden.

Onder de hangar van de speelplaats stonden nog twee klokken, weggenomen uit onze kerk. Die klokken kregen flink wat belangstelling. We moesten ons in een kring rond onze zuster plaatsen, die op de koer ons een eerste les gaf:

Kinderen, de mooie vogels die daarboven op die elektrische draden zitten, zijn zwaluwen die in de lente naar ons land komen en hier hun nest bouwen, meestal in de schuren of stallen van boerderijen. Ze eten veel insecten en leggen eitjes waaruit later kleine zwaluwen komen. Maar in de herfst, als het kouder wordt, verlaten ze ons en vliegen dan gezamenlijk

naar warmere landen. Volgend jaar in de lente komen ze terug naar ons. (Einde eerste les.)

We moesten dan met gekruiste armen na elkaar achter zuster Liboria gaan staan. Als de schoolbel ging, mochten we onze zuster volgen tot in de klas, waar ieder zijn plaats toegewezen kreeg. Dan moesten we één voor één rechtstaan en ons bekend maken. Zo begon de eerste schooldag van ons leven...

Het volgende schooljaar gingen we naar de tweede papschoolklas om les te volgen bij onze zuster Liboria.

In september 1947 werden we in twee groepen verdeeld en naar verschillende jongensscholen gebracht: of naar onze oude gemeenteschool in de Gemeentestraat (de ouw krak) of naar de nieuwe gemeenteschool in de Kerkeblokken (de nief krak).

Jos Thyss.

In Memoriam Hugo Peeters

Hugo met oud-leerling Rik Torfs

Hugo werd te Grobbendonk geboren op 28 september 1938. Een aantal jaren later verhuisden zijn ouders naar Nijlen. Daar zou Hugo een belangrijke rol spelen in het culturele leven. Hij studeerde aan het college te Herentals en werd lid van studentenbond Die Kempenpoorte. Toen die later opging in de Kempense Rodenbachbonden, werd hij daarvan de hoofdleider.

In Leuven studeerde hij geschiedenis. Aan het St.-Gummaruscollege te Lier werd hij nadien een inspirerende leraar geschiedenis en esthetica, die generaties leerlingen inzicht gaf in de samenleving van mensen en ze leerde openstaan voor de schoonheid van taal, klank (klassieke muziek) en beeld (schilder- en beeldhouwkunst).

Maar ook in Nijlen droeg hij zijn steentje bij. Hij was er onder meer voorzitter van het Nijlense Davidsfonds en trouw lid van Heemkring De Poemp, voorzitter van Symfonie David en medestichter en eerste voorzitter van het Kempens Symfonisch Orkest.

Na een rijk gevuld leven overleed hij op 82-jarige leeftijd op 16 oktober 2020.

Op zaterdag 24 oktober kwamen familie en vrienden samen in de H.-Familiekerk te Lier om afscheid te nemen van Hugo. Zijn laatste wens was zijn lichaam aan de wetenschap (KUL) te schenken.

Wonen in 't Goor Kessel-Nijlen

Wonen in 't Goor. De dag van vandaag totaal ondenkbaar en nog nauwelijks voor te stellen... en toch, toch was het zo.

Het huisje waarin de familie Vercammen woonde, was al bewoond in 1896. Want de grootmoeder van Marita, Maria Van Weert, is er geboren. En het werd bewoond tot in 1954!!

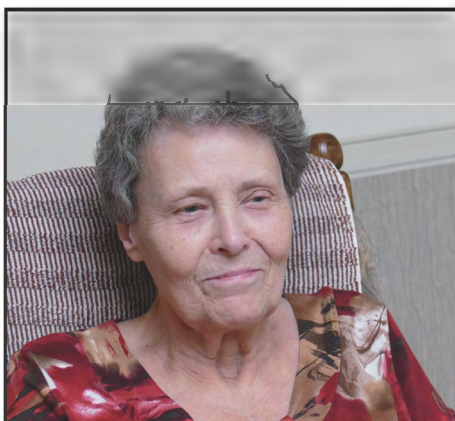
Enkel een bornput (beurreput) is nog een stille getuige ervan in het Goor. Nu groeit er zelfs een berkenboom in!

Marita Vercammen (*7/4/1945) is daar geboren en woonde er tot haar 9de levensjaar. Zij is wellicht één van de allerlaatste getuigen van "wonen in 't Goor".

Nu woont Marita met haar echtgenoot Jos Langmans in Kessel-Station. Maar laten wij Marita haar jeugdijaren zelf vertellen.

Ik woonde in 't Goor, in één van de drie aaneen gebouwde huisjes, samen met mijn moeder, Julia Van De Velde (1926-2015), mijn vader Medard Vercammen (1923-2007) en mijn enig zusje Lorette, onlangs overleden. Ook ons moemoe, Maria Van Weert (1896-1975), beter gekend als Mit van de Pinder, woonde bij ons in. Mijn grootvader, onze vava, is verongelukt. Ik heb hem nooit gekend.

Naast ons woonde Suske Engelen en Roos, zijn vrouw. De andere woonst diende als schuurke en berging voor een kruiwagen, fietsen enz. Onze woning stond vrij dicht bij den ijzerenweg, de spoorweg, en

Onze zegsvrouw, Marita Vercammen.

bijna op de grens met Nijlen, enkel nog gescheiden door de Visbeek.

Er reden toen nog enkel stoomtreinen. Ons moeder zei altijd dat sommige machinisten (treinbestuurders) en stokers toeterden en vertraagden om dan wat kolen buiten te kieperen, zodat wij ook al eens met kolen i.p.v. hout konden stoken in onze Leuvense stoof!

Het waren zeer eenvoudige huisjes. Enkel fatsoenlijk bereikbaar via een wegeltje, pal naast de spoorweg. Met de voordeur kwam je rechtstreeks binnen in de woonkamer, tevens keuken. Verder waren er nog twee zeer kleine slaapkamers, een kelder, een schuurke-stal en zolder voor wat hooi. Want we hadden een geit, kippen, konijnen en enkele ganzen. Als er toch eens bezoek kwam, maakten die veel lawaai!

Achter de huisjes stonden drie toiletten, naast elkaar gebouwd, zonder deuren! Het was rechttoe, recht-aan de beerput in.

Er was ook geen drinkbaar water. We hadden wel een bornput (beurreput), maar het water was ros, dus getwater. Zelfs na filteren door een zandbak was het nog steeds on-

drinkbaar, want het water bleef ros. En van waterleiding was nog lang geen sprake.

Ons moeder ging dagelijks, een heel eind verder, met twee emmers water halen bij Jos Engelen, zoon van onze buurman. Deze woonde aan de andere kant van de spoorweg, nu Fazantenlaan in Kessel.. We hadden ook geen gas of elektriciteit. We kookten op de Leuvense stoof en 's avonds, als het donker werd, brandde er enkel een petroleumlamp..

De was en de plas gebeurde toen met water uit de nabijgelegen Visbeek. Dat water was wel helder en schoon.

Vriendinnetjes hadden wij wel, maar van hun ouders mochten zij niet komen spelen. Het was te afgelegen en te eenzaam. Soms zagen wij fietsers voorbij ons huis rijden, die de toen zanderige Lindekensbaan absoluut wilden vermijden. En als er sneeuw lag, zaten wij echt opgesloten..

En toch hadden wij daar een gelukkige jeugd. Ons vader zei altijd: "Achter ons is er het Goorbos en voor ons het Binnenbos. Dat laatste weliswaar gescheiden door de spoorweg."

Ondanks alle ongemakken woonden wij er als kind toch graag.

Tot hier het relaas van Marita over haar jeugdijaren, toen ze woonde in 't Goor. Dank u, beste Marita!

Emiel Lens.

Mensen aan De Poemp

Ludo Van Gestel
erelid

Priscilla Buermans, 03.411.11.36

Walter Caethoven, 03.481.85.70

Hendrik Claes, 03.481.82.58

Frans Lens, 03.480.04.81

Lena Peeters, 03.481.73.99

Jos Thys, 03.411.21.98

Pol Van Camp, 03.481.74.38

Marc Verreydt, 03.480.73.16

Over foto's, illustraties en teksten

Beschikt u over foto's of illustraties die mogelijk in ons tijdschrift kunnen gebruikt worden, dan maken wij daarvan graag een digitale kopie. Neem daartoe contact op met één van onze bestuursleden (zie telefoonlijst op deze slotbladzijde). Binnen de kortste tijd bezorgen wij u het origineel terug. Tenzij u het aan De Poemp wil schenken. In elk geval bedankt voor de medewerking.

Hernieuwing abonnement Poemp

Lieve Lezeres en beste Lezer,

Dit is de laatste Poemp van 2020, nr. 105. Onder meer door Corona zal deze aflevering u pas begin 2021 bereiken. In dit nummer sluiten wij een stortingsblad in met de gegevens voor de betaling van uw abonnement 2021. De prijs van een abonnement blijft 7 €. Ons banknummer is **BE 16 1030 5370 9574 van Heemkring De Poemp Nijlen**. Gelieve steeds uw naam, voornaam, adres en lidnummer bij elke storting voor De Poemp te vermelden.

Verdere inlichtingen bij Walter Caethoven en Jos Thijs.
Zie telefoonlijst op deze bladzijde!

Werken mee aan dit nummer :

Redactie : Priscilla Buermans, Walter Caethoven, Rik Claes, Frans Lens, Miel Lens, Lena Peeters, Jos Thys, Pol Van Camp, Marc Verreydt

Fotografie en hoofdredactie : Walter Caethoven (telefoon 03.481.85.70)

Tekeningen : Dirk Liekens, Marc Verreydt

Grafische vormgeving en zetwerk : Walter Caethoven

Eindredactie : Rik Claes

Je kan onze "Poemp" ook op het internet vinden. We beschikken over een eigen, volwaardige webstek. Het adres is: www.depoemp.be . En natuurlijk hebben wij ook een e-postadres: post@depoemp.be

Uitgegeven met de steun van
Kempens Karakter en de Vlaamse Overheid.

© 2020 - Heemkring Davidsfonds Nijlen
Nieuwe abonnementen:
Stort 7 Euro op rekening BE 16 1030 5370 9574 van
Heemkring De Poemp Nijlen met vermelding van
naam, adres en "abo Poemp".

DE POEMP □ DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
HEEMKRING DAVIDSFONDS NIJLEN □ 25-STE REEKS
□ NR. 105 □ WINTER 2020/2021 □ V. U. : WALTER
CAETHOVEN - ZANDVEKENVELDEN 12A - 2560 NIJLEN